

**WŁADYSŁAW ZYGMUNT GLIŃSKI (1880–1954) –
ŻYCIE I DZIAŁALNOŚĆ W TOWARZYSTWIE
GIMNASTYCZNYM «SOKÓŁ» W ŁAŃCUCIE****Małgorzata Urszula KASZOWSKA***Lwowski Państwowy Uniwersytet Kultury Fizycznej
im. Iwana Boberskiego, Lwów, Ukraina*

Wstęp. Na przełomie XIX i XX wieku ruch sokoli rozwijał się bardzo prężnie i stawał się organizacją, która poza propagowaniem kultury fizycznej, troszczyła się o działalność oświatową, kulturalną i wychowanie patriotyczne. Rozwój wychowania fizycznego na ziemiach łańcuckich odbywał się dzięki ofiarnej pracy świadomej inteligencji, a w szczególności liderów stowarzyszeń sportowych, nauczycieli lub członków ruchów społecznych.

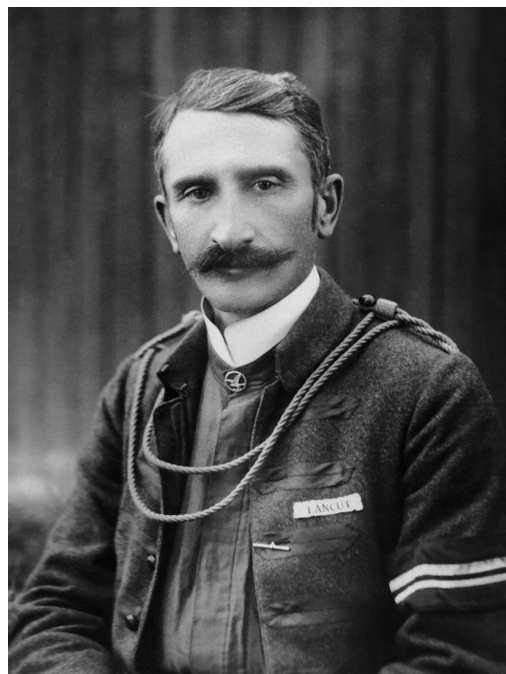
Cel: Celem niniejszej pracy jest przedstawienie życiorysu, opisanie podejmowanych działań i określenie roli Władysława Glińskiego, jaką odgrywał w rozwoju kultury fizycznej i TG Sokół w Łańcucie.

Metody. Wykorzystano metodę analizy piśmiennictwa w kontekście historyczno-terytorialnym celem określenia okoliczności występowania podejmowanego zagadnienia w literaturze przedmiotu na terenie miasta i powiatu łańcuckiego. Dokonano analizy zachowanych fotografii, wspomnień, korespondencji, dokumentów oraz pisanych odręcznie protokołów z walnych zgromadzeń łańcuckiego Sokola, które są jedynym źródłem rzetelnej informacji o działalności gniazda łańcuckiego.

Wyniki: Władysław Zygmunt Gliński urodził się 12 grudnia 1880 r. w Dobrowlanach [1]. Po ukończeniu szkoły powszechnej uczęszczał przez 2 lata do gimnazjum w Drohobycz, a następnie przez 4 lata do seminarium nauczycielskiego w Samborze[2]. W 1899 roku złożył egzamin dojrzałości.

Pracę nauczycielską w 6-klasowej szkole ludowej w Rohatynie rozpoczął 1 września 1899 roku. Już w pierwszych dniach pobytu w Rohatynie Gliński wniósł prośbę o przyjęcie do TG Sokół i został przyjęty w poczet członków tamtejszego gniazda. Po odbyciu kilku kursów gimnastycznych i zdaniu egzaminu powiatowego na nauczyciela gimnastyki w szkołach średnich został powołany na stanowisko naczelnika gniazda. Na wezwanie Wydziału Związku urządzono kursy okręgowe pod kierunkiem Naczelnika Antoniego Durskiego [3]. W tym samym roku Gliński zdał egzamin państwowy z gimnastyki na nauczyciela w szkołach średnich. Brał czynny udział w zakładaniu czytelnicy w powiecie, wygłaszał odczyty i pogadanki [4].

Władysław Gliński to postać, która dzięki swoim zasługom wpisała się nie tylko w historię miasta, ale także łańcuckiego Sokola. Był jednym z niewielu popularyzatorów kultury fizycznej jako narzędzia integracji społecznej oraz rozbudzania świadomości narodowej. W 1907 r. otrzymał posadę nauczyciela gimnastyki w nowo utworzonym Gimnazjum Realnym w Łańcucie. Rozwijał owocną działalność w TG Sokół jako Naczelnik gniazda, organizował ćwiczenia dla młodzieży rzemieślniczej i kupieckiej [5].

Fot. Władysław Zygmunt
Gliński (1880–1954),
Towarzystwo Gimnastyczne
Sokół w Łańcucie,
z prywatnych zbiorów M. Kumorek

Po odbyciu kursu skautowego w Skolem w 1912 r. stał się jednym z głównych twórców drużyn skautowych, Polowych Drużyn Sokolich oraz Drużyn Bartoszewych [6].

Pozostawił po sobie pamięć doskonałego i wzorowego wychowawcy, człowieka o kryształowym charakterze, przyjaciela młodzieży i zasłużonego obywatela miasta Łańcuta. Pełnił funkcję komendanta plutonu, prowadził wykłady, ćwiczenia praktyczne, naukę strzelania oraz musztrę i kursy wywiadowcze.

W sierpniu 1914 roku wyjechał wraz z Łańcucką Drużyną do Legionu Wschodniego, po jego rozwiązaniu powrócił do Łańcuta. Od 1927 do 1936 roku piastował godność Prezesa gniazda dbając nie tylko o rozwój fizyczny i duchowy braci sokolej, ale także o rozbudowę i modernizację infrastruktury sportowej [7]. Zmarł 1 stycznia 1954 roku i został pochowany w Łańcutie [8].

Wnioski. Dzięki ogromnemu zaangażowaniu i podejmowanym aktywnościom przez Władysława Glińskiego wychowanie fizyczne odgrywało niezwykle ważną rolę w procesie budzenia świadomości narodowej. Dalsze badania naukowe wiążą się ze szczegółową analizą poszczególnych stron biografii Władysława Zygmunta Glińskiego, jego rolę i znaczeniem dla rozwoju nie tylko sokolstwa, ale także kultury fizycznej na ziemiach łańcuckich.

Słowa kluczowe: Władysław Gliński, Sokół, wychowanie fizyczne, Łańcut, Galicja.

Piśmiennictwo

1. Historia Rodziny – wydanie albumowe, archiwum prywatne Magdaleny Karwasz, 2020, s. 58.
2. Ingot S. red, Gimnazjum i Liceum im. Henryka Sienkiewicza w Łańcutie, Szkice historyczne, sylwetki, wspomnienia, F. Młynek, Moi Profesorowie, Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, Warszawa 1965, s. 208–209.
3. Przewodnik Gimnastyczny Sokół 1906, nr 6, str. 51–55.
4. Centralne Archiwum Wojskowe (CAW), Gliński Władysław, KK i MN42961.
5. Teki inż. B. Gębarowicza, Materiały Towarzystwa Gimnastycznego «Sokół» w Łańcutie, korespondencja z Zarządem Okręgowym PTG «Sokół» w Przemyślu oraz Związkiem Polskich Gimnastycznych Towarzystw Sokolich we Lwowie: 1894, 1896, 1934–1939, Archiwum Państwowe w Przemyślu, s. 125.
6. III Sprawozdanie Dyrekcyi C. K. Gimnazyum Realnego w Łańcutie za rok szkolny 1912/13, Łańcut 1913, Nakładem Dyrekcyi Gimnazjum, Z drukarni Ludwika Wiśniewskiego w Jarosławiu, s.33.
7. Sprawozdanie Zarządu TG w Łańcutie za rok 1927, Łańcut 1928, Z drukarni J.A. Pelara i Ski w Rzeszowie, s. 5–7.
8. Księga metrykalna zgonów 1954, Parafia pw. Św. Stanisław Biskupa w Łańcutie, 233/2.